

The Role of Entrepreneurship in Closing Gender Gaps in Myanmar

EXECUTIVE SUMMARY (BURMESE)

Acknowledgements

This is an independent report commissioned by the Sasakawa Peace Foundation (SPF) and developed by Emerging Markets Entrepreneurs (EME), Support Her Enterprise (SHE), and SPF from February 2020 to July 2020.

This study seeks to develop a comprehensive understanding of gender gaps in Myanmar as well as the innovative business models that are being used to address these gaps. The challenges that businesses face in creating market-based solutions that aim to improve the lives of women and girls are also explored.

The Sasakawa Peace Foundation

- Ayaka Matsuno, Director, Asia Women Impact Fund, Gender Investment and Innovation Department
- Lily Yu, Senior Advisor, Asia Women Impact Fund, Gender Investment and Innovation Department
- Sae Yamamoto, Program Officer, Asia Women Impact Fund, Gender Investment and Innovation Department

Emerging Market Entrepreneurs – Myanmar

- Hitoshi Ikeya, Investment Director
- Matt Viner, Investment Manager
- Nang Oh Ngwe, Research Associate
- La Woon Yan, Senior Investment Analyst
- Hla Win New, Investment Analyst

Support Her Enterprise

- Celia Boyd, Managing Director

We are grateful for the insights from several contributors and experts in the development of this report, and record our appreciation to them:

- Andy Annett, Unreasonable Group
- Emilie Röell, Doh Eain
- Sandar Hla, DANIDA
- Vicky Bowman, Myanmar Centre for Responsible Business

Special thanks go to our research partners without whom the rural research elements of this study would not have been possible:

- Shun Ito, Associate Principal & Country Representative of Myanmar, Microfinance Delta International Co. Ltd (MIFIDA)
- Thazin Khaing, Monitoring and Evaluation Manager, Microfinance Delta International Co. Ltd (MIFIDA)
- Kyaw Min Swe, Founder and CEO, Ezay

စကားဦး

ဆာဆကာဝါ ဖောင်ဒေးရှင်းသည် အာရှရှိ ကျားမတန်းတူညီမျှမှုတိုးတက်မှုနှင့် အမျိုးသမီးများ စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်မှုကို အရှိန်မြှင့်တင်ရန်အတွက် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု ကို အားပေးခြင်းသည် အဓိက သဘောချက်ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။ ။ သမားရိုးကျ ချဉ်းကပ်မှုများကို ကျော်လွန်၍ ဆန်းသစ်သော စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ နှင့် ထို စိတ်ကူးစိတ်သန်းများ ကို စမ်းသပ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေရန် မိမိတို့အကြိုးစားလျက်ရှိပါသည်။ စွန့်ခွဲတည်ထွင်ခြင်းသည် လူမှုပုံပြင် ပြောင်းလဲမှုများနှင့် အားလုံးပါဝင်သောရေရှည် ကျားမတန်းတူညီမျှမှုကို ဖော်ဆောင်ရာတွင်အရေးကြီးသော အားတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မန္တိမာပရိုဂျက် မိမိတို့သည် "မန္တိမာပရိုဂျက်ကျားမ ရေးရာတန်းတူညီမျှရေး" (Gendar Equality in Myanmar Project) အစီအစဉ်ကို တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ ကို အကျိုးရှိစေမည့် ဆန်းသစ်တီထွင်သော လုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ မန္တိမာပရိုဂျက် ကျားမ ရေးရာတန်းတူညီမျှရေး" (Gendar Equality in Myanmar Project) အစီအစဉ်သည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင်မှုကို အားပေးရန်နှင့် ကျားမ အခွင့်အရေးကွာဟမှုကို လျှော့ချရန် အတွက် မိမိတို့ဖောင်ဒေးရှင်းမှ လုပ်ကိုင်နေသော အစီအစဉ်များထဲတွင် ပါဝင်သော လုပ်ငန်းစဉ်သစ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ယခု သုတေသနစာတမ်းဖြစ်သည့် "ကျားမတန်းတူညီမျှမှုကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် စွန့်ခွဲတည်ထွင်မှု၏ အခန်းကဏ္ဍ" သည် မြန်မာပြည်ရှိ အမျိုးသမီးများ၏ဘဝကို ကောင်းမွန်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် ဆန်းသစ်တီထွင်သော လုပ်ငန်း အမျိုးအစားများကို ရှာဖွေလေ့လာရန်အတွက် ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် စတင်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆာဆကာဝါဖောင်ဒေးရှင်းမှ ပြုလုပ်ခဲ့သော ယခင် သုတေသနတစ်ခုဖြစ်သည့် "စွန့်ခွဲတည်ထွင်မှုကို အသုံးပြုပြီး ကျားမအခွင့်အရေးတန်းတူညီမျှသော အရှေ့တောင်အာရှသို့" 1 စာတမ်းမှ အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်မှုအတွက် ရှုထောင့်နှစ်ချက် ကို အခြေခံပြီး မိမိတို့ဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် EME (Emerging Markets Entrepreneurs) နှင့် SHE (Support Her Enterprise) တို့ပူးပေါင်းပြီး ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံ၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ကျယ်ပြန့်သော ကွန်ယက်တို့ကို အသုံးပြုကာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျားမအခွင့်အရေးမညီမျှမှုများကို လေ့လာရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးများကို ကောင်းမွန်အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် တီထွင်ဆန်းသစ်သော လုပ်ငန်းများကို ရှာဖွေခဲ့ပါသည်။ ယခုစာတမ်းတွင် case study ဆယ်ခုဖြင့် လုပ်ငန်းငယ်ဆယ်ခုကို ၎င်းတို့ ဖြတ်သန်းခဲ့သောစီးပွားရေးခရီး၊ အခွင့်အလမ်းများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များအတွက် လူမှုအကျိုးပြုမှုနေရာများကို လေ့လာထားပါသည်။ ။ ဖွံ့ဖြိုးခါစနိုင်ငံများတွင် တည်ရှိသော လူမှုအကျိုးပြုမှုကို ဦးတည်သည့် လုပ်ငန်းများအကြောင်းကို ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးများ၏ဘဝကို မြှင့်တင်ပေးနေသည့် ဆန်းသစ်တီထွင်သည့်လုပ်ငန်းများကိုလည်း မီးမောင်းထိုးပြထားပါသည်။

ထို့အပြင် မြန်မာကျေးလက်ဒေသရှိ ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်သူအမျိုးသမီးများကို ပြုလုပ်ထားသော သုတေသနစစ်တမ်းတစ်ခုကိုလည်းထည့်သွင်းထားပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ တပိုင်တနိုင် အိမ်ဆိုင်ကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းငယ်လေးများကို လုပ်ကိုင်နေကြသော ကျေးလက်ဒေသရှိ မြန်မာအမျိုးသမီးတို့အကြောင်းကို တင်ပြထားပြီး ထိုလုပ်ငန်းလေးများကလည်း မြန်မာကျေးလက်ဒေသရှိ အမျိုးသမီးတို့တိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်ပုံကို မီးမောင်းထိုးပြထားပါသည်။ ဆန်းသစ်တီထွင်သော လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ကျေးလက် ရပ်ရွာ လုပ်ငန်းငယ်များနှင့် အတူပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် မြန်မာ့ကျေးလက် ၏ ဗဟိုဖြစ်သော အမျိုးသမီးများဆီ ၎င်းတို့၏ ကုန်စည်ဝန်ဆောင်မှုများထိုးဖောက်နိုင်ပုံကို ယခုစာတမ်းတွင် လေ့လာနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ကျေးလက်အမျိုးသမီးလုပ်ငန်းရှင်များသည် မိမိတို့လေ့လာခဲ့သော လူမှုအကျိုးပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုအားကောင်းစေရန်လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မည့် အင်အားစုတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

ယခုစာတမ်းနှင့် မိမိတို့လေ့လာခဲ့သည့် ဆန်းသစ်တီထွင်သော လုပ်ငန်းများသည် စာဖတ်သူတို့ကို ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မည့် ကျားမတန်းတူညီမျှမှုကို ဖော်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်သော စွန့်ခွဲတည်ထွင်လုပ်ငန်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ထောက်ပံ့ရန် လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်မည်ဟု မိမိတို့ ယုံကြည်ပါသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် မိမိတို့ ဆာဆကာဝါဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်အတူ တွဲဖက်လုပ်ဆောင်ခဲ့သော မိမိတို့၏ ပါတနာများဖြစ်သည့် EME နှင့် SHE တို့ကို ယခုသုတေသနကို အောင်မြင်အောင် တွဲဖက်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ခြင်းအတွက်ကျေးဇူးတမ်းတင်ပါသည်။ ပိုမိုများပြားသော စွန့်ခွဲတည်ထွင် လုပ်ငန်းများသည်၎င်းတို့၏စီးပွားရေးမော်ဒယ်လ်များ၊ဈေးကွက်ချဲ့ထွင်ခြင်းများ၊ လုပ်ငန်း ကြီးထွားရန် ကြိုးပမ်းမှု များတွင် ကျားမတန်းတူညီမျှမှုကို ပိုမိုအလေးပေးလာကြပြီး မြန်မာ့အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ယူဆောင်လာကြမည်ဟု မိမိတို့ မျှော်လင့်ပါသည်။

EME

Emerging Market Entrepreneurs – Myanmar

EME was established in October 2018 and operates exclusively in Myanmar. EME was founded by UMJ Ikeya Investment, Emerging Markets Group Holdings and Dr Yit Fan Wong in addition to three established regional angel investors and has cornerstone investment from the Dutch Good Growth Fund managed by Triple Jump.

EME invests between USD 50-250K into early-stage Myanmar startups. The company is sector agnostic, focussing on great founders who can drive innovation to scale and redefine markets. With a full-time team on the ground, EME provides significant post-investment support across a broad range of business areas including finance, marketing, operations and strategy. EME often invests multiple times in its portfolio companies, helping founders to focus on their business rather than fundraising and helping startups reach inflection points and scalability.



Support Her Enterprise

SHE Investments (Support Her Enterprise Co. Ltd.) is a social enterprise based in Cambodia, and working in the South East Asia region. SHE designs and delivers Cambodia's first and only business incubator and accelerator programs for women-led MSMEs using a gender and cultural lens. SHE also works with government, non-government, private and public sector partners in Cambodia and Myanmar to develop a portfolio of support services and solutions for enterprises to formalise and scale. Since its launch in early 2015, SHE has helped 300 businesses to scale, whilst also providing other business support services to over 1,000 women. Specialising in the barriers facing women's micro-small enterprises in Cambodia, SHE brings expertise in gender analysis of the challenges and opportunities facing women entrepreneurs in emerging economies, from startup incubation through to investment readiness.



The Sasakawa Peace Foundation

Founded in 1986, the Sasakawa Peace Foundation (SPF) is one of the largest foundations in Japan. SPF has five priority goals, of which "empowering women to achieve gender equality in society" is one. In November 2017, as part of the Asia Women Impact Fund, SPF announced plans to invest up to USD 100 million into impact investment funds that achieve favorable outcomes for women across Asia, while generating market-rate returns. Aside from making investments, the Gender Investment and Innovation Department at SPF also operates several grant-based programs with the goal of supporting women's entrepreneurship and economic empowerment in Southeast Asia.

Women's economic empowerment and entrepreneurship are key themes to promote inclusive and sustainable development in Southeast Asia. In June 2019, SPF published a report entitled *A Gender-Inclusive Southeast Asia through Entrepreneurship*¹. This research included development of a Women's Empowerment Framework for Southeast Asia (Figure 1) that highlights seven mutually reinforcing dimensions to promote women's empowerment in the region, including economic empowerment (including entrepreneurship), personal safety and mobility, formal representation, education, health, time and decision-making.

References

- 1 Report available at <https://www.spf.org/global-data/user53/G50report1.pdf>



အဓိကအချက်အလက်များ အကျဉ်းချုပ်

စာတမ်း၏ရည်ရွယ်ချက်

စွန့်ခွဲတည်ထွင်မှုသည် ဆန်းသစ်တည်ထွင်ခြင်း၏ အရင်းအမြစ်အဖြစ် အဓိကအပိုင်းဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးတိုးတက်ပုံစံလေးလံမှုအတွက် ပဓာန ကျပါသည်။ သုတေသနကတော့အချက်အလက်များကို လျင်မြန်စွာကန့်သတ်သော အသေးစားလုပ်ငန်းများသည် အတိတ်က စီမံခန့်ခွဲမှုများ၏လွှမ်းမိုးခြင်းကို မခံရဘဲ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မောင်းနှင်မည့် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများ စွန့်ခွဲတည်ထွင်မှုတွင် ပါဝင်လာသည့်အခါ အပြုအမူကောင်းမွန်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှု မှု သည် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များကို ကျော်လွန်ပြီး၎င်းတို့၏ရပ်ရွာပါတဝန်းကျင်ကိုပါ တိုးတက်စေခြင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ဤသုတေသန သည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ဆန်းသစ်တည်ထွင်သော လုပ်ငန်းငယ်များကို လေ့လာဆန်းစစ်ထားပြီး အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များကို ဦးတည်သော လုပ်ငန်းများကို အဓိက လေ့လာထားပါသည်။ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များကို ဦးတည်သော လုပ်ငန်းများတွင်ကျန်ရှိနေသော အခက်အခဲများနှင့် ၎င်းတို့၏ချဉ်းကပ်ပုံကို နားလည်မှုသာလျှင် ထိုလုပ်ငန်းငယ်များကို ထောက်ပံ့ကူညီနိုင်မည့်နည်းလမ်းများကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါသည်။ အရပ်ရပ်၏ အဆိုအရ ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ် ဆိုသည်မှာ ထုတ်ကုန်သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု အသစ်တစ်ခုကို မရေရာခြင်းများစွာကင်းရှင်းစွာ တည်ဆောက်နေသည့် လူသားအပေါင်းအစုငယ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။¹ ဤလေ့လာချက်တွင် ဝန်ထမ်းဆောင်မှုပေးမှုနှင့် အောက်ရှိသော၊ နှစ်စဉ်အရောင်းတိုးတက်မှု တစ်ဆယ်နှင့် နှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းကင်းရှင်းစွာ လုပ်ငန်းငယ်အများစုနှင့် ဝန်ထမ်း နှစ်ဆယ်နှင့်သုံးဆယ်ကင်းရှင်းစွာရှိပြီး နှစ်စဉ်အရောင်း နှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းအောက်နည်းသော လုပ်ငန်းငယ် အချို့ကိုလေ့လာပုံစံထားပါသည်။² ယူဘောယူအားဖြင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ်များကို လေ့လာသော စစ်တမ်းသုတေသနများမှာ အင်မတန်နည်းသေးပြီး အထူးသဖြင့် gender gap ကို လေ့လာသော သုတေသနများမှာ အရေအတွက် အင်မတန်နည်းပါးနေပါသည်။

ဤစစ်တမ်းတွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလက်အောက်ခံများမှ အမျိုးသမီးများဦးဆောင်သောလုပ်ငန်းများကိုလည်း လေ့လာထားပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းငယ်အများစုမှာ မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသေးသော တပိုင်တနိုင်လုပ်ငန်းငယ်များဖြစ်သော်လည်း အသေးစားချေးငွေဝန်ဆောင်မှုများ ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုဝန်ဆောင်မှုများကို သုံးစွဲနေကြပြီးဖြစ်သည်ကို ကန့်သတ်ခြင်းဖြင့် မန္တလေးတိုင်းတွင် ဝင်ငွေရောင်းဝယ်သောအမျိုးသမီးများကို အထောက်အကူပြုမည့်လုပ်ငန်းများတွင် တိုးတက်မည့်အလားအလာများရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ဤစစ်တမ်းတစ်လျှောက်တွင် အမျိုးသမီးများဘဝတိုးတက် မြှင့်တင်ရေးအတွက် ကျိုးပမ်းနေသော ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ထွန်းသစ်စ လုပ်ငန်းငယ်များ နှင့် ၎င်းတို့ကြုံတွေ့နေသော စိန်ခေါ်မှုများကို လေ့လာထားပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများအား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အခြားအထောက်အပံ့များ ပေးနိုင်ရန်အတွက် ပိရမစ်အောက်ခြေတွင် ယခုအထိရှိနေသေးသော ကွာဟချက်များ ကိုလည်း လေ့လာဆန်းစစ်ထားပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပိရမစ်အောက်ခြေရှိသည့် မှတ်ပုံတင်နိုင်သေးသော လုပ်ငန်းငယ်များကို လုပ်ဆောင်နေသော အမျိုးသမီးများအတွက် ဦးတည်သော ထွန်းသစ်စ လုပ်ငန်းငယ်များ သည် ပိုမိုကျိုးပြားသော ကောင်းမွန်သည့် အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်လာအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဟု မိမိတို့ ယုံကြည်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများကိုဦးတည်သော လုပ်ငန်းငယ်များ ကျားမတန်းတူညီမျှမှုအား အကဲဖြတ်သော ရှုထောင့်နှစ်ချက်

အရှေ့တောင်အာရှတွင် ကျားမအခွင့်အရေးကွာဟမှုကို တိုက်ဖျက်ရာတွင် စွန့်ဦးတည်ထွင်မှု၏ အရေးပါမှု နားလည်နိုင်ရန်တွက် ဆာဆကာဝါ ငါမြီးချမ်းရင်း ဖောင်ဒေးရှင်း က အချက်အလက်ပေါ် အခြေခံ၍ ဖန်တီးခဲ့သည်။ ။ မန္တလေးတိုင်းရှိ ထွန်းသစ်စ လုပ်ငန်းငယ်များ ကို ကျားမတန်းတူညီမျှမှုအား အခြေခံ လေ့လာမှုပြုလုပ်ရာတွင်ဤမူဘောင်က အခြေခံတိုင်းတာနည်းများကို ချမှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

ပုံ ၁။ ■ အမျိုးသမီးများကို ဦးတည်သော လုပ်ငန်းငယ်များကို ကျားမတန်းတူညီမျှမှုအား အကဲဖြတ်သော ရှုထောင့် နှစ်ချက်



စီးပွားရေးအရ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု

အမျိုးသမီးများငွေကြေးအရအပူအပင်ကင်းစွာနေထိုင်နိုင်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးအောင်မြင်နိုင်ခြင်း



တစ်ကိုယ်ရည်လုံခြုံမှု

အမျိုးသမီးများအနိုင်ကျင့်ခံရခြင်းများမှ ကင်းဝေးပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာနိုင်ခြင်း



နိုင်ငံအဖွဲ့အစည်းများတွင် တရားဝင်ကိုယ်စားပြုမှု

အမျိုးသမီးများအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အရေးကြီးသည့် ဆုံးဖြတ်မှုများ ချမှတ်ရာတွင်ပါဝင်နိုင်ခြင်း



ပညာရေး

အမျိုးသမီးများ မိမိ ဘဝတိုးတက်မှုအတွက် ပညာရှာမှီးခွင့်ရှိခြင်း



ကျန်းမာရေး

အမျိုးသမီးများ ရောဂါဘယများကင်းဝေးပြီး ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုံလောက်စွာရရှိနိုင်ခြင်း



အလုပ်ချိန်တန်းတူညီမျှမှု

အမျိုးသမီးများ အခကြေးငွေမရရှိသော အလုပ်များကို အမျိုးသားများထက် ပိုမိုခိုင်းစေခံရခြင်းမှ ကင်းဝေးပြီး ထိုအချိန်များကို မိမိကိုယ်ပိုင်အကျိုးအတွက် သုံးစွဲနိုင်ခြင်း



ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှု

အမျိုးသမီးများ မိမိဘဝ မိသားစု နှင့် မိမိပါတဝန်းကျင်အတွက် မိမိဖာသာ လွတ်လပ်စွာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့်ရှိခြင်း

ကျားမ အခွင့်အရေး ညီမျှမှု တိုင်းတာချက် ခုနှစ်ချက်

အကျဉ်းချုပ်၊ မြန်မာ့အခြား အရှေ့တောင်အာရှ ဇင်များအကြား နှိုင်းယှဉ်ချက်

ချီကန့်လျှင် ဤရှုထောင့်ခုနှစ်ချက်နှင့်တိုင်းတာချက်အရ မြန်မာသည် ကျားမညီမျှမှုတွင် အခြား အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ လောက် မတိုးတက်သေးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုတွင် မြန်မာသည်အပေါင်းလက်ကားဆောင်သောတိုးတက်မှုများ ရှိသော်လည်း ဘက်ပေါင်းစုံမှ တိုးတက်မှု ဆိုလျှင်မူ အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခု လိုပါလိမ့်မည်။ မကဠာက စတင်ခဲ့သော နိုင်ငံရေးပွင့်လင်းလာမှု နှင့် ဒီမိုကရေစီ ရေး တိုးတက်လာမှုတို့ကမ္ဘာနှင့် ရတုနှင့်ရေရှည်တွင် မြန်မာပြည်သည် ကျားမညီမျှမှု တိုးတက်ရန် အခွင့်အရေးများ ရှိနေပါသည်။

အရေးကြီးသော ကဏ္ဍများမှာ ဒေသတွင်း အခြေဆုံးဖြတ်မှုသော မြန်မာပြည်၏ မွေးကင်းစမိခင် သဆုံးနှုန်းနှင့် မြန်မာလူမှုဝန်းကျင်တွင် အိမ်တွင်းအကျိုးအမြတ်ကို လက်ခံနေကြသောမူတို့ ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည်မှာ အိမ်တွင်းအကျိုးအမြတ် မှုများကို လက်ခံနေမှုများ ရှိသော်လည်း အမျိုးသမီးများမှာ ၎င်းတို့ လုံခြုံမှု ရှိသည်ဟု ယုံကြည်မှုမှာ မငြိမားနုငြိမ်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်မှာ နိုင်ငံအဆင့် ညွှန်းကိန်းများ ကို မီးမောင်းထိုးပေးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျားမအခွင့်အရေးကွာဟမှုနှင့် ကျားမတန်းတူညီမျှမှုကို ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြနိုင်ရန်အတွက် ဤစစ်တမ်းတွင် အခြေခံအဆင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အတူ နိုင်ငံအဆင့်အချက်အလက်များကို ပါလေ့လာထားပါသည်။

အခြေခံပညာရေးတတ်မြောက်မှု အိမ်တွင်းရေးငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှု တို့တွင် အမျိုးသမီးများဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုတို့တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြားအရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများနှင့် ရင်ဘောင်တန်းနေပါသည်။

အမျိုးသမီးအလုပ်လက်မဲ့နှုန်း၊ အခြေခံပညာရေးတတ်မြောက်မှုနှုန်းနှင့် အိမ်တွင်းရေးငွေကြေးသုံးစွဲမှုတို့တွင်အမျိုးသမီးများဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုတို့၌ မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြားအရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများနှင့် ရင်ဘောင်တန်းနေပါသည်။ အဆင့်မမြင့်ပညာတတ်မြောက်မှု ရာခိုင်နှုန်းသည်လည်း မြန်မာ အမျိုးသားများ နှင့် အမျိုးသမီးများတွင် ကွာခြားမှု မရှိလှပေ။ သို့သော် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်တော့ နောက်ကျနေပါသေးသည်။ ပညာသင်ခွင့်ရရှိသော်လည်း အလုပ်အကိုင်ရရှိမှုတွင် ကျားမ တန်းတူညီမျှမှု ရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ မြန်မာ့အမျိုးသမီး လုပ်အားစု သည် ဒေသတွင်းတွင် အနိမ့်ဆုံးဖွဲ့စည်းမှုကမ္ဘာဇာယား လာအို၊ နှင့် ဗီယက်နမ် တို့အောက် နိမ့်ကျနေပါသေးသည်။

အမျိုးသမီးများအပေါ် ပါတ်ဝန်းကျင်၏ ရှေးရိုးစွဲ အမတ်များ ကို စွန့်ခွဲတည်တွင်မှုဖြင့် စိန်ခေါ်ခြင်းလဲ နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ ဝန်ထမ်းခန့်ထားမှုတွင် အမျိုးသမီးများကို ဦးစားပေးသော လုပ်ငန်းများသည် ပညာတတ်မြောက်မှုအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းနည်းသော အမျိုးသမီးလုပ်အားစု ကို အလုပ်အကိုင်ခန့်အပ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိပါသည်။ ထို့အတူ အမျိုးသမီးများ၏ကျန်းမာရေးကို ဦးတည်သော လုပ်ငန်းငယ်များသည်လည်း ထိုက်တန်သော ဝန်ဆောင်မှုကို မရသေးသည့် စားသုံးသူများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ပုံ (၃) တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့

ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မည့် ကဏ္ဍများကို ရှာဖွေရန်နှင့်ထိုသို့ရှာဖွေရာတွင် အမျိုးသမီးများအား ပိုမိုသာတူညီမျှသော အနာဂတ်အတွက် အရေးကြီးသောအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ရှုမြင်နိုင်ရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

ပုံ ၂ ■ SPF ၏ ကျားမ အခွင့်အရေးညီမျှမှု တိုင်းတာချက် ခုနစ်ချက် နှင့် မန္တလေးပြည်ကို တိုင်းတာခြင်း၏ရလဒ်

■ In line with / outperforms South East Asian countries

■ Medium relative to South East Asian countries

■ Poorer outcomes relative to South East Asian countries



စီးပွားရေးအရ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု

အမျိုးသမီးအလုပ်သမား - အတင်းအဓမ္မ ခိုင်းစေခံရမှု

အမျိုးသမီးဒီဂျစ်တယ်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ပါဝင်မှု

အမျိုးသမီးအလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်း (အလုပ်မျိုးစုံပါဝင်)



တစ်ကိုယ်ရည်လုံခြုံမှု

ရပ်ရွာဘေးကင်းမှုအပေါ်အမျိုးသမီး များ၏အမြင်

အိမ်ထောင်ဖက်မှ အကြမ်းဖက်မှု

ခင်ပွန်းဖြစ်သူက ဇနီးဖြစ်သူကို ရိုက်နှက်ခြင်းသည် တရားမျှတသည်ဟု ထင်မြင်သော အမျိုးသမီးများ



နိုင်ငံအဖွဲ့အစည်းများတွင် တရားဝင်ကိုယ်စားပြုမှု

လွှတ်တော်ရှိ အမျိုးသမီး အမတ်အရည်အတွက်

အမျိုးသမီးများက ထိပ်ပိုင်းရာထူးများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြသော လုပ်ငန်းများ

အမျိုးသမီးများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှု ပါဝင်သော လုပ်ငန်းများ



ပညာရေး

အမျိုးသမီးစာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အမျိုးသမီးမူလတန်း အောင်မြင်မှုနှုန်း

အမျိုးသမီးအလယ်တန်း အောင်မြင်မှုနှုန်း

အမျိုးသမီးများ အထက်တန်းကျောင်း အပ်နှံမှုနှုန်း



ကျန်းမာရေး

မိခင်သေဆုံးမှု

အမျိုးသမီးများ၏စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး (ကိုယ်ကိုယ်ကိုသတ်သေမှုနှုန်း)

ကျွမ်းကျင်သောကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများ မှ ကလေးမွေးဖွားပေးခြင်း

ကိုယ်ဝန်တားဆေး ကို အမျိုးသမီးများ အလွယ်တစ်ကူဝယ်ယူနိုင်မှု

အမျိုးသမီးများ၏သက်တမ်း



ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှု

အိမ်ထောင်တွင်း အရေးကြီးဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှု

အမျိုးသမီးများ မိမိကျန်းမာရေးနှင့်ပါတ်သက်ပြီး မိမိကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရရှိမှု

အိမ်ထောင်ပစ္စည်းများဝယ်ယူရာတွင် အမျိုးသမီးများဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်မှု

ကလေးသငယ်အိမ်ထောင်ပြုမှုနှုန်း (မိန်းကလေးများအသက်ဆယ့်ငါးနှစ်တွင် အိမ်ထောင်ပြုမှု)

အမျိုးသမီးများမြေယာပိုင်ဆိုင်မှု

အလုပ်ချိန်တန်းတူညီမျှမှု



မြန်မာနိုင်ငံတွင်အမျိုးသမီးများ လစာမရသော အလုပ်များကို လုပ်ကိုင်ရသည့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ၊ လုပ်ခလစာကွာခြားမှုများ (အမျိုးသမီးများသည်ဝင်ငွေအတူတူအတွက် အမျိုးသားများထက် အချိန်ပိုအလုပ်လုပ်ရ) နှင့် အခြားအလုပ်ချိန်အချက်အလက်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းသော macro အဆင့်အချက်အလက်များမရှိပါ။

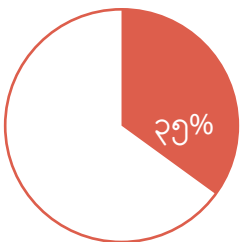
နိုင်ငံတွင်း အခြား အစီရင်ခံစာများအရအမျိုးသမီးများသည်လစာမရသောအလုပ်အများစုကိုအမျိုးသားများထက် လုပ်ကိုင်နေကြောင်း ဖော်ပြထားကြပါသည်။

အလုပ်တွင် အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားဆက်ဆံမှု (အမျိုးသမီးများအလုပ်လုပ်ရန်မသင့်ဟု ထင်သော အမျိုးသားများများပြားမှု)

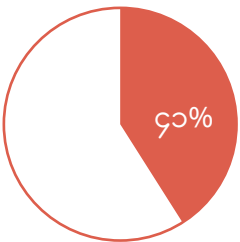
အမျိုးသမီးများကဦးတည်သော မြန်မာ့နိုင်ငံတော်တွန်းသစ်စလုပ်ငန်းငယ်များ

အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်မှု မူတည်မှုကို အသုံးပြု၍ မြန်မာနိုင်ငံမှ အမျိုးသမီးများကို ဦးတည်သော လုပ်ငန်းငယ်များကို လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ကျားမတန်းတူညီမျှမှု ရှုထောင့်နှင့် ကျားမကွာဟမှုကို လျှော့ချသော လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းတိုင်းတာခဲ့သည်။ ကျားမအခွင့်အရေး ကွာခြားမှုကို လျှော့ချရန် ကျိုးစားနသော တွန်းသစ်စလုပ်ငန်းငယ် နှစ်ဆယ့်သုံးခု (၂၃) မှ

အမျိုးသား အမျိုးသမီးတည်ထောင်သူများ နှင့် အင်တာဗျူးများ ပုဂ္ဂိုလ်ခွဲပါသည်။ အောက်ပါတို့သည် ထိုသုတေသနတို့မှ တွေ့ရှိချက်များ၏ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြပါသည်။



မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၅%သော အဖွဲ့အစည်းများသည် အမျိုးသမီးပိုင်ဖြစ်



၄၁% သော အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများက ထိပ်ပိုင်းရာထူးများ လုပ်ကိုင်နေကြသည်

လုပ်ငန်းအတွင်း အမျိုးသမီးများကို ဦးတည်ခြင်းမှာ လုပ်ငန်း၏ အကျိုးအတွက်ဖြစ်သည် ဟု အမျိုးသားများရော အမျိုးသမီးများပါ လက်ခံထားသည်

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးများမှာ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို စားသုံးမှုတွင် ဝန်ဆောင်မှု ရရှိခွင့်ရရှိပြီးနည်းပါးနေသေးသည်။ ထိုကမ္ဘာနှင့် ဈေးကွက်ထိုးဖောက်ခြင်းတွင် မြန်မာအမျိုးသမီးများကို ဦးတည်သောဈေးကွက်ထိုးဖောက်ခြင်းမှာ ရရှိရန်တွင် အလားအလာကောင်းများရှိသည်။ ထိုအလားအလာကောင်းများမှာ သမားတစ်ယောက် မြန်မာအမျိုးသမီးဈေးကွက်တစ်ခုကို ဦးတည်ခြင်းမှ စ၍ ကျားမအခွင့်အရေးကွာဟမှုကို လျှော့ချနိုင်မည့် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ကို ရောင်းချခြင်းအထိ ပါဝင်ပါသည်။ အလားတူပင် အမျိုးသမီးများကို စားသုံးသူအဖြစ်ဦးတည်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဝန်ထမ်းအဖြစ်ခန့်အပ်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်သော အမျိုးသမီးများမှာ အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရခြင်း၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်ပတ်ဝန်းကျင် နှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား ကိုတိုးတက်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုသုတေသနတွင်ပါဝင်သော အမျိုးသမီးဦးတည်သည့်လုပ်ငန်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီးစားသုံးသူများကို ဦးတည်သော လုပ်ငန်းများ စတင်ဖွံ့ဖြိုးလာရန် ရှေ့တန်းမှ ဦးဆောင်သော လုပ်ငန်းများဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၃၅%သော အဖွဲ့အစည်းများသည် အမျိုးသမီးပိုင် ဖြစ်ပြီး ၄၁% သော အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများသည် ထိပ်ပိုင်းရာထူးများဖြစ်လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ IFC ၏ အာဆီယံ ခြောက်နိုင်ငံအပေါ်လေ့လာချက်အရ ထိပ်ပိုင်းရာထူးများတွင် အမျိုးသမီးများလုပ်ကိုင်နေသော လုပ်ငန်းများသည် အခြားလုပ်ငန်းများထက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အမြတ်ရလေ့ရှိပြီး return on equity တွင် အမျိုးသမီးမပါသောလုပ်ငန်းများထက် ၅၀% ပိုကောင်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ကျားမကွာဟမှုကို လျှော့ချရန်အတွက် လုပ်ငန်းများ၏ဦးဆောင်မှုရာထူးများတွင် အမျိုးသမီးများပိုမိုပါဝင်လာရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာပတ်ဝန်းကျင်တွင် အမျိုးသမီးများဦးဆောင်သော တွန်းသစ်စလုပ်ငန်းငယ်များ ယခုနှစ်အပိုင်းအခြားတွင် ပေါ်ပေါက်လာသည်ကို တွေ့ရပြီးထိုလုပ်ငန်းငယ်များသည် အမျိုးသမီးစားသုံးသူများကိုကူညီနိုင်သည့် ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်နိုင်ခြင်းဖြင့် ကျားမကွာဟမှုကို လျှော့ချနိုင်လာပါလိမ့်မည်။

လုပ်ငန်းငယ်များသည် ကိုယ်ပိုင်စုဆောင်းငွေ (သို့) မိသားစု စုဆောင်းငွေဖြင့် စတင်ခြင်းဖြစ်နေောက်တစ်ဆင့် အရင်းအနှီး အတွက် ထောက်ပံ့ငွေများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ မှ ရရှိသည်။ အမျိုးသားများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် အမျိုးသမီးများထက် များစွာ သာလွန်နေသည်။

လေ့လာခဲ့သော လုပ်ငန်းငယ်များတွင် ၈၆% သော လုပ်ငန်းများသည် ၎င်းတို့၏စုဆောင်းငွေဖြင့် စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၅၇% သော လုပ်ငန်းများမှာ ပငြိပ ချေးငွေများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ရရှိခဲ့သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရှာဖွေရာတွင် အမျိုးသားများတွင် အခွင့်အလမ်းများပိုမိုရရှိနေခြင်းမှာ အခြားနိုင်ငံများတွင်လဲ ရှိနေပါသေးသည်။ အထူးသဖြင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် စီးပွားရေး ပွင့်လင်းခါစနိုင်ငံများတွင် အမျိုးသမီး များ လုပ်ငန်းကနဦးအဆင့်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရရှိခြင်းမှာ ၁၁%သာ ရှိသည်။ ယခု လေ့လာချက်တွင် ၄၃% သော လုပ်ငန်းငယ်များသည် အမျိုးသမီးများဦးဆောင်သောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရရှိပြီးသည့် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်။

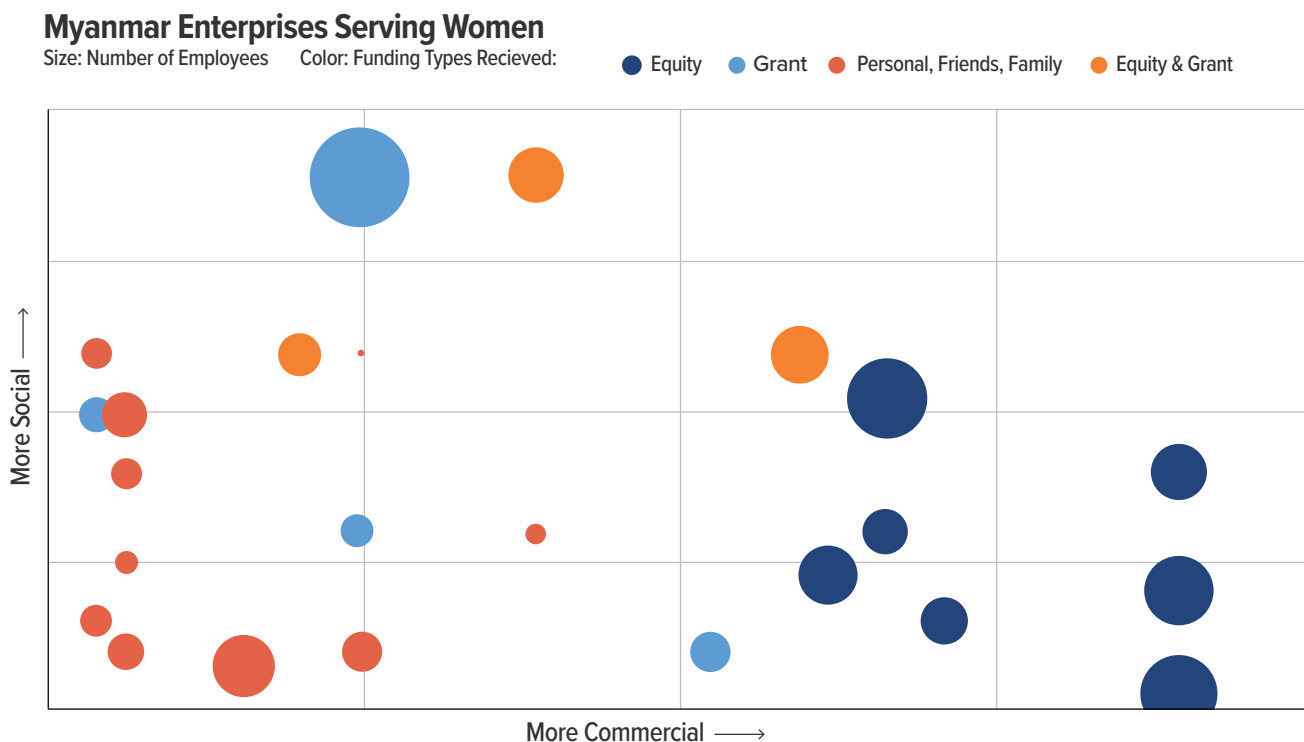
သို့ရာတွင် ကျားမညီမျှမှု ရှုထောင့်က ကညြှိသောအခါ ၃၀% သာ ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ Case study တစ်ခုတွင် အမျိုးသမီးလုပ်ငန်းတည်ထောင်သူက သူမ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရှာဖွေချိန်တွင် "ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် သူမ၏ စီးပွားရေးစီမံကိန်းထက် သူမ၏အိမ်ထောင်တာဝန်ယူမှုကို ပိုမိုစိတ်ဝင်စားနေကြခြင်း" ပြောပြသည်။ ယခုအချက်သည် နယ်ပယ်တစ်ခုလုံးကို ကိုယ်စားမပြနိုင်သော်လည်း အမျိုးသမီးများသည် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာတွင် အမျိုးသားများထက် အခက်အခဲများ ပိုမိုကြုံနေကြခြင်းသိသာစေပါသည်။

လုပ်ငန်း၏ဦးတည်ချက် (စီးပွားဖြစ်/ လူမှုရေးအကျိုးပြု) နှင့် လုပ်ငန်းအတွက်ရရှိနိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားမှာ ဆက်နွှယ်နေသည်

ယခု လေ့လာချက်အရ လုပ်ငန်းငယ်များရရှိနိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားသည် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးကို ဦးတည်မှုနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေသည်။ ဥပမာ တရားဝင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရရှိပြီးသောလုပ်ငန်းများ၏ ၉၂%မှာ လုပ်ငန်းတိုးချဲ့ရန်စီမံကိန်းများ နှင့် financial model များ ရှိပြီးဖြစ်သည်။ တရားဝင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မရရှိသေးသောလုပ်ငန်းများတွင်မူ ၆၀% သော လုပ်ငန်းများကသာ လုပ်ငန်းတိုးချဲ့စီမံကိန်းများ နှင့် financial model များ ပြုပြင်ပြင်ဆင်သည်။ ထောက်ပံ့ငွေ (grant) နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ပိုင်းထောက်ပံ့ငွေ (grant equity) ရရှိသော လုပ်ငန်းများတွင် ပထမဦးစားပေးမှာ လူမှုဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းအတွက် အမြတ်အစွန်းရရှိရေးမှာ ဒုတိယ ဦးစားပေးသောဖြစ်သည်။ Case studies များတွင် ရနိုင်သော အချက်အလက်များမှာ အကန့်အသတ်ရှိသော်လည်း တွေ့ရှိချက်များအရ ထောက်ပံ့ငွေ များသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ မရရှိခင်တွင် လုပ်ငန်းရပ်တည်မှုအတွက် အကူအညီကောင်းဖြစ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထောက်ပံ့ငွေအပေါ် အားထားလွန်းပါက စီးပွားရေးအရ ရရှေ့ရပ်တည်ရန် ခက်ခဲလာသော အခြေအနေများလည်း ကုံ့ကြွေနိုင်ပါသည်။ လေ့လာခဲ့သော လုပ်ငန်းများတွင် အားလုံးက စီးပွားရေးကို ဦးတည်သော အင်တာပရိုက်စ် ပုံစံကို နှစ်သက်ကြပြီးအဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လျင်မြန်စွာ တိုးတက်နိုင်မှုကြောင့်ဖြစ်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ အနာဂါတ်လားရာကို လေ့လာသောအခါ မိသားစု၊ မိတ်ဆွေ သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်ပိုင်စုဆောင်းငွေဖြင့် စတင်ပြီး နောက်ပိုင်း ပငြိပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ရယူနိုင်သော လုပ်ငန်းများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မရရှိသော လုပ်ငန်းများနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ပိုမိုစနစ်ကျပြီး စီးပွားရေးကို ဦးတည်မှု ပိုမို များသည်။ ထိုအချက်ကို ကညြှိခြင်းဖြင့် တရားဝင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ပိုမိုစနစ်ကျသော လုပ်ငန်းဖြစ်လာရန်နှင့် ပိုမို ကြီးမားသော ပငြိပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ရရှိရန် အထောက်အကူပေးနိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။

ပုံ ၃၊ ရရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ်မူတည်ပြီး လုပ်ငန်းငယ်များ၏ စီးပွားရေး (သို့မဟုတ်) လူမှုရေးကို ဦးစားပေးမှုများ



ထွန်းသစ်စလုပ်ငန်းငယ်များတွင် စနစ်ဟောင်းများ၏ဖိစီးမှု မရှိသော်လည်း စတင်ခါစ လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည့်အတွက် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိပါသည်

ယခုလေ့လာချက်တွင် လုပ်ငန်းငယ်ပိုင်ရှင်များအား ၎င်းတို့အတွက် အကျိုးပြုဆုံး စိန်ခေါ်မှုကို မေးမကြီးသောအခါ အကျိုးပြုဆုံးစိန်ခေါ်မှုမှာ နိစ္စစနူဝ လုပ်ငန်းကို စနစ်ကျအောင် စီမံခန့်ခွဲမှု ဖြစ်သည်။ ထိုစိန်ခေါ်မှုမှာ ပြင်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မရသေးသော စတင်ခါစလုပ်ငန်းငယ်များတွင် အများဆုံးတွေ့ရသည်။ "လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် အကူအညီ" ("help with managing the business") မှာ လုပ်ငန်းအောင်မြင်မှုအတွက်လိုအပ်သောအကူအညီအမျိုးအစားအမျိုးမျိုးတွင် အလယ်အလတ်အဆင့်သာ သတ်မှတ်ခံရသော်လည်း အဓိကစိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်လိုအပ်သော အကူအညီများအကဲဖြတ် အဖွင့်မေးခွန်းအနုပေဋ္ဌ ("open-ended questions") မေးမကြီးသောအခါ "အကဲပြုပေးမှုနှင့် လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ကူညီပေးမှု" ("mentorship/ technical assistance) မှာ လုပ်ငန်းရှင်များ အများဆုံးဖြေသော အဖြေဖော်ပြကောက်ခံ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာတွေ့ရှိရသည်။ အရွယ်အစားအမျိုးမျိုးသောလုပ်ငန်းများတွင် ယျေဘူယျ တွေ့ရသော စိန်ခေါ်မှု အခြားတစ်ခုမှာ လူအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှု ဖြစ်သည်။ အင်တာဗျူးများတွင် တွေ့ရှိရသော အချက်တစ်ခုမှာ ဝန်ထမ်းများကို လုပ်ငန်းခွင်သင်ကြားမှုနှင့် လေ့ကျင့်မှုပေးရခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်ပို့ချစံထမ်းများကို လည်း ပြန်လည်လေ့ကျင့်ပေးရခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချက်မှာ လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကျစားရိတ်ကိုပိုမိုများပြားစေရုံမက လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်အတွက်လည်း အဓိကဝန်ထမ်းများကို ၎င်းတို့ယုံတိုင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရသည့်အတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ဝန်ပိုဝန်ကောက်ခံရခြင်းတွေ့ရသည်။

လုပ်ငန်းတည်ထောင်သူများသည် အကြံဉာဏ်ရယူခြင်းကိုတန်ဖိုးထားသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် စီးပွားရေးအကြောင်း နားလည်သူတစ်ဦးဦးထံမှ အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အကြံဉာဏ်ရယူခြင်းမျိုးကို လုပ်ငန်းငယ် တည်ထောင်သူ/ပိုင်ရှင်များက တန်ဖိုးထားသည်။

လုပ်ငန်းတည်ထောင်သူများသည် ကောင်းမွန်သော အကဲဖြတ်မှုများကို အလွယ်တကူမရရှိကြပါ။ အချို့တည်ထောင်သူများက လုပ်ငန်းအရှိန်မြှင့်အစီအစဉ် (accelerator program) များ တက်ခင်း formal မဟုတ်သော အကဲဖြတ်ပေးသူများ ထံ ချည်းကပ်ခင်းဖြင့် အကဲဖြတ်မှု ကောင်းရရှိရန် ကြိုးပမ်းကပြသော်လည်း လုပ်ငန်းအရှိန်မြှင့်အစီအစဉ် (accelerator program) ပါဝင်သွားသောအခါ အထောက်အပံ့များပါ ရပ်ဆိုင်းသွားခြင်းမျိုး၊ သို့မဟုတ်၊ အခြားအကဲဖြတ်သူများထံ ချည်းကပ်သော်လည်း ထိုအကဲဖြတ်သူများမှာ ၎င်းတို့၏အခြားအလုပ်များကကြောင့် အချိန်မပေးနိုင်ခြင်းမျိုး ကြုံရသည်။ မိမိတို့ အင်တာဗျူးများတွင် တွေ့ရသော တည်ထောင်သူများလိုအပ်သည့် အကူအညီများတွင် အချို့အကူအညီများသည် ကောင်းမွန်သော အကဲဖြတ်မှု ရရှိခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဥပမာ အခြားနယ်မြေများကွက်များသို့ အဆက်အသွယ်လိုအပ်ခြင်း၊ အထောက်အပံ့မည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးစရာ အဖွဲ့လိုအပ်ခြင်း၊ စကားပြောဆွေးနွေးအကဲဖြတ်တောင်းခံနိုင်မည့် တစ်စုံတစ်ယောက်ရှိလိုခြင်း စသည်တို့သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရရှိနိုင်ရန် အခွင့်အရေး နောက်တွင် အရေးကြီးသော အကူအညီများအဖြစ် တည်ထောက်သူများက သတ်မှတ်သည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် တည်ထောင်သူအများစုက မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်မှ အထောက်အပံ့ရရှိခြင်း၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လည်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ လုပ်ငန်းရှင်များက နိုင်ငံခြားပညာရှင်များအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံလုပ်ငန်းများနှင့်စွဲကွက်များကို နားလည်နိုင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏မြန်မာပြည်လုပ်ငန်းများတွင် မည်ကဲ့သို့အကျိုးပျက်နိုင်မည်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အချိန်တစ်ခုယူရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုပညာရှင်များသည် မြန်မာနိုင်ငံမဟုတ်သော အခြားနိုင်ငံများမှ အတွင်းအကျိုးအပေါ်မူတည်ပြီး အကဲဖြတ်ချက်များ အလျင်အမြန် ပြုပြင်ပါက ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးများနိုင်ကြောင်း၊ ဥပမာ- လူအများစုက မြန်မာပြည်၏ ဒစ်ဂျစ်တယ်အခွန် ကို စာတွင်ဖတ်ယူဖွင့် မြန်မာပြည်၏ နည်းပညာသုံးစွဲခြင်းတိုးတက်မှုကို မှားယွင်းသော ယူဆချက်များပြုလုပ်ပြီး အကျိုးသက်ရောက်မှုနည်းပါးသော အကဲဖြတ်မှုများ ဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း မှတ်ချက်ပြုကြသည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုကို တိုင်းတာရာတွင် ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြစ်နေပြီး စနစ်တကျမရှိခြင်း

ယခုသုတေသနတွင် ပါဝင်သူများက အကျိုးသက်ရောက်မှုကို တိုင်းတာရာတွင် အဖွဲ့အစည်းနှင့်တကွ စနစ်တကျ စောင့်ကြည့်တိုင်းတာခြင်းမှ သည် formal မဟုတ်သော ညွှန်းကိန်းများဖြစ်သည့် ဖောက်သည် အရေအတွက် ကိုတိုင်းတာခြင်း စသည်ဖြင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို တိုင်းတာရာတွင် ချဉ်းကပ်ပုံအမျိုးမျိုးဖြစ်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ လုပ်ငန်း၏အကျိုးသက်ရောက်မှုတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုသည်လည်း ကွဲပြားမှုရှိနေသည်။ အချို့လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများအတွက် ကနဦးကတည်းက ထည့်သွင်းစဉ်းစားသော်လည်း အချို့လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသမီးများသို့ဦးတည်ခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများပါဝင်ခြင်းသည် ၎င်းတို့လုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးရှိကြောင်းသိလာသော အချိန်မှသာ အမျိုးသမီးအရေးကို ထည့်သွင်းလာကြသည်။

မြန်မာ့ကျေးလက်ဒေသမှ အမျိုးသမီးစွန့် ဦးတည်ထွင်သူများ

ဒုတိယ လူ့လောချက်ကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှ အမျိုးသမီးလုပ်ငန်းရှင် ၁၀၄ ဦး နှင့်တွေ့ဆုံပြီး ၎င်းတို့၏ မျှော်လင့်ချက်များ၊ စိန်ခေါ်မှုများ နှင့် ၎င်းတို့ကို ထောက်ပံ့နိုင်မည့်နည်းလမ်းများကို လေ့လာခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးလုပ်ငန်းရှင်များထဲမှ လေးဆယ်ဦးမှာ ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းဖြစ်သော အီးဇေး ၏ ဖောက်သည်များ ဖြစ်ပြီး ၆၄ ဦးမှာ အသစ်စားခြင်းလုပ်ငန်း ဖြစ်သော Microfinance Delta International Company Limited ၏ ဖောက်သည်များ ဖြစ်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါတို့မှာ ယခုလေ့လာချက်မှ အဓိက တွေ့ရှိချက်များဖြစ်သည်။

ကျေးလက် အမျိုးသမီးလုပ်ငန်းရှင်များသည် ၎င်းတို့၏မိသားစုကို ပိုမိုထောက်ပံ့နိုင်ရန် အတွက် လုပ်ငန်းကို ကြီးထွားလိုကြသည်။ သို့သော် အကန့်အသတ်ရှိသော ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲနိုင်မှုကြောင့် ၎င်းတို့ ရုန်းကန်နေကြရသည်။



ယခု စစ်တမ်းတွင် ပါဝင်သော အမျိုးသမီးများ၏ ၉၉% သည် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့လိုကြောင်းနှင့် လက်ရှိလုပ်ငန်းများမှာ ငွေကုန်ရှက်နေပြီးဖြစ်ကြောင်းပြောသည်။ လုပ်ငန်းကို တိုးတက်လိုသည့်ရည်ရွယ်ချက်အကြောင်းမေးသောအခါ ဝင်ငွေတိုးတက်ရန်၊ မိသားစုကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ထောက်ပံ့နိုင်ရန် နှင့် သားသမီးများ ပညာရေး နှင့်ကျန်းမာရေးကို ပံ့ပိုးနိုင်ရန် ဟု ဖြေကြသည်။ ၉၂% မှာ လုပ်ငန်းမှ ရသော ဝင်ငွေနှင့် အိမ်အသုံးစားရိတ်ကို ခွဲခြားထားမှု မရှိပါ။ ၇၃% ကသာ လုပ်ငန်း စားရိတ်များကို စာရင်းမှတ်ကြသည်။ ၄၀% သော အမျိုးသမီးတို့မှာအိမ်ဆိုင်များအတွက် ရောင်းကုန်များပို့ဆောင်ပေးသောမိုဘိုင်းအက်ပလီကေးရှင်း အီးဇေး Eazay ၏ ဖောက်သည်များဖြစ်သော်လည်း ၉၈% သော အမျိုးသမီးတို့မှာ စမတ်ဖုန်းကို ဖောက်သည်များနှင့်ဆက်သွယ်ရန်သာအသုံးပြုပြီး စားရိတ်များကို မှတ်သားရန် မသုံးဟု ဖြေကြသည်။

အထက်ပါတွေ့ရှိချက်များအရ အမျိုးသမီးများသည် လုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့လိုကြသော်လည်း ကုန်ကျစားရိတ်မှတ်သားမှု၊ ကုန်လက်ကျန်၊ နှင့် အခြားလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်သော စာရင်းမှတ်သားမှုတို့တွင် အားနည်းနေပြီး နည်းပညာနှင့်ပတ်သက်လျှင် တတ်ကျွမ်းနားလည်မှု နည်းပါးသေးကြောင်းတွေ့ရသည်။ ထိုသို့စနစ်တကျ စားရင်းသွင်းမှတ်သားမှုအားနည်းခြင်းကြောင့်လဲ ချေးငွေရရှိနိုင်ရန် ၎င်းတို့အတွက် ပိုခက်ခဲနေခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ပိုင်းကန့်ချုပ်ချေငွေစနစ်တွင် ချေးငွားသူတို့၏အသိုက်အဝန်းအတွင်း အချင်းချင်းပန္နိလည် ကြည့်ရှုသည့် စနစ်ကို ငွေပန္နိဆပ်နန်းမငြိရန် အသုံးပြုကြသည်။ ယခုစစ်တမ်းမှ အမျိုးသမီးလုပ်ငန်းရှင် ၆၄ ယောက်တို့သည် MIFIDA ၏ ပိုင်းကန့်ချုပ်ချေငွေစနစ်ဖွံ့ဖြိုး ချေးငွေ ရယူလေ့ရှိကြသူများဖြစ်သည်။ ဒီဂျစ်တယ် အချက်အလက်များ ပိုမိုရရှိမည်ဆိုလျှင် အသစ်စားချေးငွေကုမ္ပဏီ များ (microfinance companies) သို့မဟုတ် အခြား ငွေချေးအဖွဲ့အစည်းများမှ ဝန်ဆောင်မှုများ ပိုမိုပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် အီးဇေးကုမ္ပဏီ (Ezay) က အသစ်စားချေးငွေကုမ္ပဏီ များနှင့် ပူးပေါင်းပြီးအီးဇေး ဖောက်သည်များကို ချေးငွေပေးပို့ဖောက်သည်များက ထိုချေးငွေဖြင့် အီးဇေးမိုဘိုင်းအက်ပလီကေးရှင်းမှ တဆင့် ရောင်းကုန်များဝယ်ယူနိုင်ပြီး ကုန်လက်ကျန်နှင့် နှစ်စဉ် လစဉ်အရောင်းကိုပါ တစ်ခါတည်းစာရင်းသွင်းနိုင်ရန် အီးဇေးက လုပ်ဆောင်နေပြီဖြစ်သည်။ အခြားကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော ONOW သည်လည်း ယခုနယ်ပယ်အတွင်းတွင် လုပ်ကိုင်နေသည်။ ဖုန်းဘွတ်မက်ဆင်ဂျာချက်ဘေ့ ကို အသုံးပြုပြီး အခြေခံ financial literacy များကို လေ့ကျင့်ပေးခြင်းနှင့် ငွေချေးအဖွဲ့အစည်းများကို ဖောက်သည် အသစ်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နေသည်။

အမျိုးသမီးများ က ၎င်းတို့သည် လုပ်ငန်းတိုးတက်ရန်အတွက် အထူးသဖြင့် ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုတို့တွင် လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများလိုအပ်သေးကြောင်း နားလည်ကြသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ချေးငွေရရှိရန် ပါဝင်မှု ယခုစစ်တမ်းတွင် အမျိုးသမီးများ အများဆုံးဖွဲ့ဆို ကြသော အဖွဲ့များမှာ ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုတို့တွင် လေ့ကျင့်သင်ကြားမှု များလိုအပ်နေကြောင်း ဖော်ပြသည်။ ထိုသင်တန်း (သို့မဟုတ်) လေ့ကျင့်ရေး ကို ပုဂ္ဂလိကပညာ အဖွဲ့ အစည်းများအနေဖြင့် ကျေးလက်မရှိမှုအမျိုးသမီး အများစုမှာ အခြေခံပညာအလယ်တန်း အထက်ပိုမိုပညာမသင်ခဲ့သူများ ဖြစ်ပြီး တစ်ဝက်ခန့်သည် မူလတန်း ပညာရင်းသာ ရရှိခဲ့ သူများဖြစ်ကြောင်း သိရှိလိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် သင်တန်းသင်ခန်းစာများ ပြင်ဆင်သည့်အခါ ထိုပညာရင်းကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်ပါသည်။

ယခုစစ်တမ်းမှ အမျိုးသမီးများသည် ပညာရင်းဆုံးခန်းတိုင်အောင် မသင်ကြားခဲ့ကြ သော်လည်း ၎င်းတို့၏ ၉၉% မှာ အမြဲအစွမ်းရရှိနေသောလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်နေကြ သည်။ ၆၄% သော အမျိုးသမီးများသည် အိမ်ထောင်ဖက်များ၏အကူအညီမယူပဲ လုပ်ငန်း ကို လုပ်ကိုင်နေကြကြောင်းဖော်ပြသည်။ ၆၈%သည် လုပ်ငန်းအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ကိုယ်တိုင် ချမှတ်ကြသည်။ ထိုရလဒ်များသည် နိုင်ငံလုံးတိုင်းတာသည့်အချက်အလက် များတွင် အမျိုးသမီးများသည် အိမ်ထောင်၏၁၉% ကိုသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရသည် ဆိုသော အချက်အလက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်သောအခါ မှတ်သားဖွယ်ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို တွေ့ရခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်း နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆက်လက်လေ့လာသင်ကြားရန် စိတ်အားထက်သန်မှုတို့ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် ထိုအမျိုးသမီးတို့သည် အခက်အခဲနှင့်သင်ကြားသော လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် သင်တန်း များအတွက် အလားအလာကောင်းသော ဖောက်သည်များဖြစ်လာနိုင်သည်။

ချေးငွေရယူဖူးသော အမျိုးသမီးများသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ရာတွင် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုတိုးတက်လာပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုလည်း ရှိလာသည်

MIFIDA ဖောက်သည်များကို ပုဂ္ဂလိကပညာ စစ်တမ်းနှင့် Ezay ဖောက်သည်များကို ပုဂ္ဂလိ ကပညာ စစ်တမ်းတွင် အဓိက ကွာခြားချက်မှာ ၁ အင်တာဗျူးဖွဲ့ဆိုသော MIFIDA ဖောက်သည် များ အားလုံးမှာ တရားဝင်ချေးငွေကို ရယူဖူးသူများဖြစ်ပြီး အင်တာဗျူးဖွဲ့ဆိုသော Ezay ဖောက်သည်များမှာ မူ ၂၅%ကသာ တရားဝင်ချေးငွေကို ရယူဖူးကြသည်။ Ezay၏ CEO က ၎င်း၏ဖောက်သည်များမှာ ခေါင်ဖျားသော ကျေးလက်ဒေသများမှဖြစ်ပြီး အသေးစား ချေးငွေလုပ်ငန်းများ (microfinance) နှင့် နီးစပ်မှုနည်းပါးကြသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့၏ ငွေရေးကြေးရေး အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်ပြီး သတင်းအချက်အလက်ပေးနိုင်စွမ်းနည်းပါး မှုကလဲ ချေးငွေပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ချေးငွေပေးသင့်မသင့်ဆုံးဖြတ်ချက် ချရာတွင် ခက်ခဲစေပါသည်။ ၆၈%သောအမျိုးသမီးများက လုပ်ငန်းအတွက် အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ် ကြသည်။ သို့ရာတွင် ၅၆%သောအမျိုးသမီးတို့သာ တရားဝင်ချေးငွေ ကို ရယူနိုင်ကြပြီး ၁၃%မှာ မရယူဖူးကြပါ။ ငွေရေးကြေးရေးအရ မှီခိုမှု ကင်းလွတ်ခြင်းသည် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှု ကို တိုးတက်စေကြောင်းလူအများလက်ခံ ထားပြီးဖြစ်သည်။ ယခုစစ်တမ်းမှတွေ့ရှိချက်များအရ ထို အယူအဆမှာ မှန်ကန်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

အမျိုးသမီးအုပ်စုနှစ်ခု (MIFIDA နှင့် Ezay) အကြား ကွာခြားချက် နောက်တစ်ခုမှာ လုပ်ငန်းကို ကြီးကြွားချင်ရသော အကြောင်းရင်းခံ ဖြစ်သည်။ အင်တာဗျူးများတွင် ဓမ္မမဋ္ဌိဋ္ဌာန်မေးခွန်းများ (multiple choice questions) မေးမြန်းရာတွင် "မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုတိုးတက်စေရန်" ဆိုသော အဖြေတစ်ခု ထည့်သွင်းမေးမြန်းသည်။ Ezay အုပ်စုတွင် ထိုအဖြေကို ရွေးချယ်သူမ ရှိပါ။ MIFIDA အုပ်စုတွင် ၁၆ ယောက် (၂၇%) က ထိုအဖြေကို လုပ်ငန်းကိုကြီးကြွားချင်ရသော အကြောင်းရင်းခံအဖြစ် ရွေးချယ်ကြသည်။ ထိုအချက်ကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် တရားဝင်ချေးငွေရရှိ နိုင်မှု သည် မိမိကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စွမ်းကို တိုးတက်စေယုံမက ငွေကြေးအရ အခိုအခို ကင်းမဲ့ခြင်းသည်လည်း အမျိုးသမီးများ၏ မိမိကိုယ်ကို ရှုမြင်မှုတွင် အရေးပါသည့် အချက်တစ် ခုဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

စီးပွားရေးနှင့်ဆွေးနွေးသစ်တီထွင်မှုကို အံ့သြပြုပြီး မြန်မာပြည်တွင် ကျားမ အခွင့်အရေး ကွာဟချက်ကိုလျှော့ချရန် အတွက် အကြံပြုချက်များ

ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ်များသည် ရှိမဲ့အတိုင်းရှိနေသောအခြေအနေများကို ပယ်ဖျက်ပျိုးထောင်သော တိုးတက်မှုရှိသည့် ပြောင်းလဲမှုများကို ယူဆောင်လာနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ကပြသည်။ ကျားမ အခွင့်အရေး ကွာဟမှုသည်လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်းတွင် တည်ရှိနေသော ထုံးတမ်း အစဉ်အလာတစ်ခု ဖြစ်နေသည်။ ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ်များကို ထို ကျားမ အခွင့်အရေး ကွာဟချက်နှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဿနာများ နှင့် အခြေပြဿနာများကို ရှာဖွေပေါ်ပေါ် ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ကူညီခြင်းသည် မမြဲမာမည့်အတွက် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး အကျိုးကျေးဇူးများ ကိုပါ ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

အောက်ပါ အကဲဖြတ်ချက်များမှာ ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ်များ၊ ၎င်းတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ နှင့် ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ်ပယ်တွင် လုပ်ကိုင်နေကပြသော အခြေအဖွဲ့အစည်းများကို အတူ အတွဲ စုစည်းပြီး အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ၏ လူမှုဘဝ ကို တိုးတက်ရန် ကျားမ ကွာဟချက်ကို လျှော့ချရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

၁. ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ်များသည် ၎င်းတို့၏ မဟာဗျူဟာကို ချမှတ်ရာတွင် ရှင်းလင်းသေခြာသော ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ပန်းတိုင် ရှိရန်လိုအပ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူနှင့် အကြံပေးများကို ရှာဖွေ ရာတွင် လည်း ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ပန်းတိုင် ရှင်းလင်းစွာ ပြသ ရန်လိုပါသည်။

ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ်အများစု သည် ပဋိပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရရှိရန်လိုအပ်ကပြပြီးအောင်မငြိ စွာ ရရှိရန် လုပ်ငန်း၏ ရှင်းလင်းတိကျသော ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင် နှင့် ရရှိပြီးသော အောင်မငြိမှုရလဒ်များကို ပြသနိုင်ရပါမည်။ ကျားမကွာဟချက်ကို တိုက်ဖျက်ရန် ကြိုးစားနေသော လုပ်ငန်းငယ်များ အတွက်မူ လူမှုရေး နှင့် ဘဏ္ဍာရေး စွမ်းဆောင်ရည် များကို စတင်စဉ်ကတည်းက ဖော်ထုတ်ရန် တိုင်းတာရန် လိုအပ်ပါသည်။ လုပ်ငန်း၏ မစ်ရှင်ကို နားလည်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်း၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ တန်ဖိုးကို နားလည်ခြင်းသည် အရေးကြီးပါသည်။ အမျိုးသမီးများ လုပ်ငန်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်သော အလုပ်တာဝန် များတွင် လုပ်ကိုင်နေခြင်းကလဲ အမျိုးသမီးများကို ဦးတည်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လုပ်ငန်းကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ပြုဆင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ လုပ်ငန်းဦးဆောင်မှုတွင် အမျိုးသား အမျိုးသမီး မျှတစွာ ပါဝင်ခြင်းသည် မတူကွဲပြား ကျယ်ပန့်သော အမြင်များအတွေးအခေါ်များကို ရစေနိုင်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆို သော် အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများသည် လောကကို ရှုမငြိတူကွဲပြားစွာ မတူကွဲပြား သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ထောက်ပံ့ငွေများ၊ အစိုးရ နှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများမှ ထောက်ပံ့ငွေများ၊ စာချုပ်များသည် အချို့လုပ်ငန်းငယ်များအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းငယ် များသည် ၎င်းတို့ရရှိနိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပုံစံ အမျိုးမျိုးအကြောင်းကို လေ့လာထားသင့် သည်။ သို့ရာတွင် မိမိ၏ဖောက်သည်များထံမှ လွဲပြီး အခြား သူများထံမှ များပဲသော ငွေကြေးရရှိခြင်းသည် လုပ်ငန်းကို စီးပွားရေးအရ ရရှိရန် တည်တံ့နိုင်မှု ကို လိုအပ်မှု လျော့နည်းစေသည်။ လုပ်ငန်းငယ်များ၏ အစောပိုင်းကာလတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရှာဖွေရခြင်း သည် အချိန်ပေးရသော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ်များသည် အဆက်အသွယ်နှင့် အကဲဖြတ်ပေးနိုင်မည့် အကြံပေးများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ကို ရှာဖွေတွေ့ဆုံရန် အားစိုက်ထုတ်သင့်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရှာဖွေရာတွင် အမျိုးသမီး

များသည် အမျိုးသားများထက် အခက်အခဲများပိုမိုကြုံတွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။ ရင်းလင်း တိကျသော လုပ်ငန်းစဉ်၊ လုပ်ငန်း၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ပန်းတိုင်၊ လက်ရှိဖောက်သည် များ၊ အရောင်းစာရင်းအချက်အလက်၊ လုပ်ငန်း၏ ဘဏ္ဍာရေး အချက်အလက်များနှင့် အနာဂတ်ဘဏ္ဍာရေးမျှော်မှန်းချက်များ ကို သဘောတူ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားခြင်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရှာဖွေရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူစေပါလိမ့်မည်။

၂. ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ကျားမအခွင့်အရေးကွာ ဟမှုကို လျှော့ချနိုင်ရန်အတွက် ထွန်းသစ်စလုပ်ငန်းငယ်များအား ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပြင် အခြားလိုအပ်သော အထောက် အပံ့များပေးသင့်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရရှိနိုင်မှုတွင် အမျိုးသားများက အခွင့်အလမ်းသာ နှစ်သက်သည့် အချက်ကို အသိအမှတ်ပြုမည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော ကုမ္ပဏီများကို ကျားမ အခွင့်အရေးညီမျှမှုရယူရန်မှ ကန့်သတ်လိုက်ပါက အမျိုးသားလွှမ်းမိုးမှုများနည်းသော်လည်းကောင်း တွေ့ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ မသိစိတ်မှ အမျိုးသားများဖက်သို့ ဘက်လိုက်မိတတ်ခြင်းကို သတိထားပါ။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖွဲ့အစည်းများတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ် သော ရာထူးများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခြင်းက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင် ကျားမအခွင့်အရေး ကွာခြားမှုကို လျော့ပါးစေပါလိမ့်မည်။ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာတွင်လည်း အမျိုးသမီး များသည် အမျိုးသားများထက် အခက်အခဲများပိုမိုတွေ့နေရသည်။ သို့သော် အမျိုးသမီးများ အတွက် ဦးတည်သော စီးပွားရေးများကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းဖော်ဆောင်ရာတွင် အမျိုးသမီးတည်ထောင်သူများက အမျိုးသားတည်ထောင် သူများထက် ဈေးကွက်အခြေအနေများကို နားလည်မှုပိုမိုရှိပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖွဲ့ အစည်းများအနေဖြင့် လုပ်ငန်းငယ်များအား ငွေကြေးနှင့် ငွေကြေးမဟုတ်သော အထောက် အပံ့များပေးရန်ချဉ်းကပ်ပုံကို ကံခြေသည့်အခါ အထက်ပါအချက်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

ယခု စစ်တမ်းတွင် မန္တလေးတိုင်းတွင် ကျားမအခွင့်အရေးကွာဟမှုအား တိုက်ဖျက်ရန် ကြိုးပမ်းနေသော လုပ်ငန်းငယ်များသည် ၎င်းတို့၏မဟာဗျူဟာအတွက်သာမက လူ့ အရင်းအမြစ်များ ရှာဖွေခြင်း၊ ခန့်ထားခြင်းနှင့် သင်ကြားပေးခြင်းတို့အတွက်ပါ အကူအညီ များကို ရှာဖွေနေကြောင်းတွေ့ရသည်။ မန္တလေးတိုင်းရှိ အခြားသော လုပ်ငန်းငယ်များသည် လည်း ထိုအတူပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မန္တလေးတိုင်းရှိ လုပ်ငန်းငယ် များအတွက် ဂဟစနစ်မှာ အစောပိုင်းအခြေအနေတွင်သာ ရှိသေးပြီး သေးငယ်သော သောကကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် စတင်ခါစ လုပ်ငန်းငယ်များ နှင့် စတင် ကြိုးပမ်းခါစ လုပ်ငန်းငယ်များ ကို အကူအညီနှင့် အကဲဖြတ် များပေးသင့်ပါသည်။

၃. ဂေဟစနစ်အတွင်းမှ အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် Accelerator program များတွင် ကျားမ ပါဝင်မှုအချိုးပိုမိုမျှတ ရန် နှင့် ကျားမအခွင့်အရေးကွာဟမှုကို လျှော့ချခြင်းဖြင့် ရရှိလာ မည့် စီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းတို့ကို ပိုမိုသိရှိလာကြစေရန် မြှင့် တင်ပေးသင့်သည်

Accelerator program များသည် ယခု သုတေသနတွင် ပါဝင်သော လုပ်ငန်းငယ်များ လိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့များဖြစ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ အကဲဖြင့်၊ အဆက်အသွယ်၊ နှင့် လုပ်ငန်းစတင်ရန် အကူအညီ စသည်တို့ကို ပံ့ပိုးပေးကြသည်။ သို့ရာတွင် Accelerator program များသည် ကျားမရေးရာတန်းတူညီမျှမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု မရှိပါက လုပ်ငန်းတည်ထောင်သူများ၏ ကျားမ အခွင့်အရေးကွာဟမှုကို ပိုမိုဆိုးရွားပါစေ လိမ့်မည်။ "Pitch day" ဟုခေါ်သော လုပ်ငန်းတည်ထောင်သူများမှ လုပ်ငန်းအကြောင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသို့မိတ်ဆက်ပွဲများသည် အင်းဂလိပ်စကားပြောတတ်သော ပညာ

ကောင်းမွန်စွာ သင်ကြားခဲ့ရသော ပရိတ်သတ်ရှေ့တွင် စကားပြောနည်းပြဖြစ်သော သူများ အတွက် အခက်အခဲ မဟုတ်သော်လည်း မန္တလေးလူမှုအဖွဲ့အစည်း အတွင်းမှ အမျိုးသမီး များသည် ထိုကဲ့သို့အခွင့်အရေးများ ရရှိခဲ့မည် မဟုတ်ပါ။ Accelerator program ကိုပုဂ္ဂလိက နသောတစ်ချိန်တည်းတွင် ပြည်တွင်းမှ အကဲဖြတ်ပေးနိုင်မည့်သူများ အဖွဲ့အစည်းတစ် ခု ဖြစ်လာအောင် ပြည်တွင်းမှ ကျွမ်းကျင်သူများ နှင့် ဖန်တီးခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းစခါစ ထည် ထောင်သူများ အတွက် လိုအပ်သော အထောက်အပံ့များကို ပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။

လက်ရှိရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်ကြိုးစားနေသော ထွန်းသစ်လုပ်ငန်း ငယ်များကို ထောက်ပံ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ရန် စိတ်ဝင်စားကပြသော အဖွဲ့အစည်းများအနေနှင့် မန္တလေးပြည်ရှိ သုတေသနပုဂ္ဂလိက အင်မတန် နည်းနသေးသော အစုအဖွဲ့များကို ကျားမ အခွင့်အရေး ကွာဟမှုနှင့် ကျားမတန်းတူညီမျှရေး သုတေသနများ ဦးစားပေးလုပ်ဆောင် သင့်ပါသည်။

ယခုသုတေသနတွင် မန္တလေးကျေးလက်ရှိ ဈေးဆိုင်လုပ်ကိုင်သူ မန္တလေးအမျိုးသမီးများကို အဓိက ထား သုတေသနပုဂ္ဂလိကကဲ့သို့ အခြားသုတေသနများတွင်လည်း မန္တလေးပြည် ရှိ အမေလျော့ခံ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ကို သုတေသနများပုဂ္ဂလိကသင့် ပုဂ္ဂလိကနိုင်ငံပြုပါသည်။ ဂဟေစနစ်အတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်လည်း ထွန်းသစ်လုပ်ငန်းငယ်များ အတွက် အကျိုးရှိမည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းကောင်းကျိုး၊ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို ဦးစားပေး သည့် သင်ရိုးများ ကို ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်း နှင့် မန္တလေးဘာသာနှင့် အခြားတိုင်းရင်းသား ဘာသာများဖြင့် ပြန်လည်ပုံနှိပ်ခြင်းများ ပုဂ္ဂလိကသင့်ပါသည်။ ထိုထောက်ပံ့ညွှန်ပမ်းမှုများတွင် လူမှု ကောင်းကျိုးအတွက် ဦးတည်သော လုပ်ငန်းငယ်များတွင်လည်း လုပ်ငန်းရပ်တည် မှုအတွက် စီးပွားရေးအရ ရည်ရှည်တည်တံ့ရေး သည် အဓိကကျသည့် အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြသင့်ပါသည်။

References

- 1 Reis, E (2011) The Lean Startup
- 2 Emerging Markets Consulting (2018) #ClosingTheGap Country Report Myanmar





Emerging Markets
Entrepreneurs

